

VERSLAG

statencommissie

Verslag van de openbare vergadering van de **Commissie Ruimte, Ecologie en Water** van 14 oktober 2011 van 9:00 tot 12:00 uur te Middelburg.

Voorzitter:	G. Bouterse
Aanwezig zijn de leden:	T.H. Aalfs (vanaf punt 8), A.A. Bouwens, J.J. van Burg, J. van Dijen (vanaf 9.30 uur), B.J. Feijtel, R.M. Haaze, E. Hageman, A.M.M. van Haperen, L. Harpe, G.C.J. Minderhoud, B.J.M. Pauwels, L.M. de Putter (t/m punt 7), R. Ruissen, C.M.M. Schönknecht-Vermeulen, J. Verkerk
Tevens zijn aanwezig:	S. Heijning en G. van Heukelom (GS), A. Drijgers (RMW), A.C. van Wallenburg (commissiegriffier) en C.R.M. Verbeek-Zeegers (verslag)
Afwezig zijn de leden:	A.I.G. Dorst

---

1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de vergadering en deelt mee dat gedeputeerde Van Heukelom waarneemt voor gedeputeerde De Reu.

De heer Van Burg (SGP) vraagt ingekomen stuk t.k.n. 5, brief GS van 27 september 2011 over beheerplannen Natura 2000, terug voor behandeling. De betreffende motie is destijds door zijn fractie ingediend.

2. Vaststellen agenda

Aan agendapunt 8 wordt de ingekomen brief van AKD advocaten van 5 oktober (namens de stichting Das en Boom over onderhandelingsakkoord decentralisatie natuur) toegevoegd.

De heer Van Burg (SGP) wil het discussiestuk inzake het Omgevingsplan aan de agenda toevoegen en wel ten aanzien van de procedure: in november behandelen en in december een concept vaststellen. Zijn vraag is of dit staatsrechtelijk gezien wel correct gebeurt.

De heer Heijning (GS) zegt dat dit laatste het geval is en dat het ook ordelijk in zijn werk gaat. De huidige hoofdlijnennotitie heeft geen juridische status, behalve dat deze is opgesteld om de m.e.r.-planprocedure in gang te kunnen zetten. Het staat PS uiteraard volledig vrij om het latere ontwerp-Omgevingsplan naar behoren te behandelen, namelijk eerst in de commissie en vervolgens in de Staten. Daarna volgt nog de formele inspraak. Op dit moment wordt een ronde gemaakt door de provincie, waarbij met zoveel mogelijk gemeentebesturen, als eerst betrokkenen, wordt gesproken, maar ook met allerlei andere organisaties. Nadat al deze groeperingen zijn gehoord, wordt het ontwerp definitief vorm gegeven en komt het via de commissie naar de Staten.

De heer Van Burg (SGP) vindt het onjuist dat het stuk (van PS!) niet de inbreng van de PS-fracties bevat. De heer Heijning (GS) bestrijdt dat en voegt eraan toe dat ook wordt voortgebouwd op wat er in het collegeprogramma is afgesproken. Mevrouw Schönknecht (VVD) is het met de heer Van Burg eens. De heer Harpe (GL) zegt dat het college zich sterk heeft ingezet op duaal, maar dat niet in de praktijk brengt. De heer Heijning (GS) is volkomen bereid met de Staten van gedachten te wisselen, maar er is een traject is uitgestippeld waarin naar de Zeeuwse samenleving wordt geluisterd. Die mening is van groot belang en hij wil deze verwerken in het ontwerp. Het voorbereidingstraject van het Omgevingsplan liep al op het moment dat het collegeprogramma werd gevormd. Dat is voor een deel terug te vinden in deze hoofdlijnennotitie. De politieke discussie vindt plaats in de volgende commissievergadering. Dan is er nog geen ontwerp, zodat de dan te maken opmerkingen gewoon kunnen worden meegenomen. Uiteindelijk maakt men zijn politieke afwegingen wanneer het ontwerp zelf aan de orde is. Dat gebeurt deze winter. Wat er nu gebeurt, is niet meer dan een extra ronde om een beter ontwerp te kunnen maken. Met de conclusie dat het onderwerp in de commissievergadering van 25 november terugkomt, sluit de voorzitter de discussie af.

3. Informatie-uitwisseling

Mededelingen van gedeputeerden: geen

Vragen van commissieleden over het nieuws van de dag

De heer Minderhoud (PvZ) heeft vandaag gelezen dat de burgemeesters/wethouders van de vier grote

---

steden om € 4 miljoen hebben gevraagd om diverse projecten te versnellen. Hij is benieuwd hoe het college daartegenover staat, mede in het licht van het project Goese Schans. Gaat de provincie daar geld in steken?

De heer Heijning (GS) heeft het ook gelezen en gaat ervan uit dat de betreffende brief waarschijnlijk onderweg is. De komende week wordt in het college alles besproken wat met de provinciale financiën te maken heeft, waarbij deze onderwerpen ook aan de orde zullen komen.

Andere vragen van commissieleden / Rondvraag

De heer Minderhoud (PvZ) heeft een viertal vragen ingediend.

De eerste betreft de toegankelijkheid van het dijkvak Ossensisse. Hij verwijst naar de opdracht in de aangenomen PS-motie van de PvZ tijdens de statenvergadering van 30 september. Zijn fractie wil graag weten hoe het college deze opdracht vorm geeft en wil de tekst van de toelichting/aanvulling vóór de zitting van de Raad van State kunnen beoordelen. Daarom vraagt hij het college de tekst ter beschikking te stellen van de statenleden.

Dat gaat de heer Heijning (GS) te ver. Hij heeft toegezegd de motie uit te zullen voeren en daar zal men genoeg mee moeten nemen. De heer Harpe (GL) voegt hier nog aan toe dat de Raad van State geen pleitnotities meer accepteert.

De tweede vraag van de heer Minderhoud (PvZ) betreft het natuurontwikkelingsproject bij camping Scheldeoord op Zuid-Beveland, dat enkele jaren geleden is gerealiseerd om mogelijk verloren gegane natuur te compenseren. Daartoe zijn enkele percelen landbouwgrond aangekocht en afgegraven, waarna een kwelpijp is geïnstalleerd om het gebied van zoutwater te voorzien. De afgegraven grond is binnen het gebied verwerkt en onder andere gebruikt om een verhoogde brede berm aan te leggen. Al met al waren hier honderdduizenden euro's mee gemoeid. Zoals te doen gebruikelijk is het gebied daarna om niet overgedragen aan in dit geval Natuurmonumenten. Nu wordt door het projectbureau Zeeweringen de nabij gelegen primaire zeewering verbeterd. Daarvoor zijn duizenden kubieke meters klei nodig, die door de terreinbeheerder tegen een marktconforme prijs geleverd wordt. De overheid levert dus gratis een ingericht gebied aan een terreinbeheerder en binnen een periode van ca. vijf jaar koopt de overheid de klei uit hetzelfde gebied weer terug. Hij wil graag een reactie van het college op deze naar zijn mening gouden deal voor de terreinbeheerder. In de landbouwsector wordt in dergelijke gevallen een clause opgenomen, waardoor bijvoorbeeld gedurende tien jaar bij vervreemding de opbrengst wordt gedeeld met betrokkenen.

De heer Heijning (GS) bestrijdt dat Natuurmonumenten hier een gouden deal aan heeft gehad. Zij hebben het terrein weliswaar zoals gebruikelijk om niet verkregen, maar daar staat tegenover dat zij het gebied hebben moeten onderhouden. De opbrengst ad € 13.000,-- die men nu voor de grond heeft gekregen vindt hij niet exorbitant veel, integendeel. De heer Minderhoud (PvZ) bestrijdt dat laatste niet, maar het gaat hem om het principe en dat zou volgens hem door middel van een clause in de toekomst moeten worden voorkomen, wanneer het misschien wel om hogere bedragen gaat.

De heer Heijning (GS) vindt natuur belangrijk, maar de veiligheid nog meer.

De derde vraag van de heer Minderhoud (PvZ) gaat over het natuurproject Zwin Tidal Area Restoration. Dit project betreft het uitdiepen en verbreden van de Zwinmond en het aflaggen en uitdiepen van bestaande geulen. Hiermee wordt volgens de planbeschrijving voldaan aan de instandhoudingsdoelstellingen voor het Zwin. Het plan kost ruim € 4,1 miljoen, waarvan Zeeland 9% voor haar rekening neemt, zijnde € 372.196,--. Dat leidt tot de volgende (sub)vragen.

1. De hoofddoelstelling van het NPW project het Zwin is het herstellen en in stand houden van de bestaande beschreven natuur. Vervalt door dit project dan niet de noodzaak tot uitbreiding van het Zwin met bijbehorende ontpoldering? Dat zou in deze economisch slechte tijd voor Nederland zomaar € 10 miljoen besparing opleveren. Voor de PvZ dient dat zeker mee te wegen.
2. Waarom betaalt de provincie bijna vier ton aan dit project, terwijl het NPW project volledig door het rijk zou worden betaald?
3. Hoe staat het met de economische impuls voor de kern Retranchement? Door verbreding en verdieping van de Zwingeel vervalt een populaire wandelroute zonder dat een alternatief wordt geboden. Ook zijn in de bestaande situatie de verzande geulen een rustige en veilige speelplaats voor kinderen, terwijl nu een zeer onveilige situatie zal ontstaan. Hiervoor is in de commissie en in PS veelvuldig aandacht gevraagd, maar geen afdoende antwoord op verkregen.
4. In de studie zwakke schakels staat dat, indien alleen het bestaande Zwin zou worden aangepast, er dijkversterking dient plaats te hebben. Vindt het college het acceptabel dat er nu door deze maatregelen blijikbaar een onveilige situatie ontstaat?
5. Dit project heeft geen procedure voor inspraak of goedkeuring doorlopen. Men zou het project kunnen aanmerken als een deel van het NPW project, waarvan het inrichtingsplan nog ter inzage moet worden gelegd. In feite wordt een deel van het inrichtingsplan van het Zwinproject uitgelicht en in uitvoering gebracht nog voordat de volledige procedure daarvoor is doorlopen. De PvZ-fractie zou hierover de mening van het college in een statenbrief willen, die ter discussie in de commissie en de

staten wordt gebracht.

De heer Heijning (GS) zegt dat het Zwinproject gisteravond in Knokke is gepresenteerd. Ook daar zijn veel vragen gesteld. Het specifiek genoemde project gaat om het weer in orde brengen van het bestaande Zwin en heeft nog niet met de uitbreiding daarvan te maken. Natuurlijk wordt het wel in de samenhang bekeken. Het gehele Zwin ligt voor 90% op Belgisch grondgebied. Het enige wat op Nederlands grondgebied gaat gebeuren is dat de bestaande geul vooral wordt verbreed en niet zozeer verdiept. Wat de provincie daaraan betaalt (€ 750.000,-) wordt voor de helft door Europees geld gedekt en de andere helft wordt gefinancierd uit het NPW-budget. Dat is mogelijk omdat het plan past in de uitvoering van het uiteindelijke grotere plan met het Zwin. Hij heeft gisteren ook de voorzitter van de dorpsraad van Retranchement gesproken en deze was juist heel tevreden over het tot nu toe doorlopen traject. In overleg met de dorpsraad worden er door het kwaliteitsteam ideeën gevormd en deze worden volgende week tijdens een bewonersbijeenkomst gepresenteerd. Wat betreft de dijken rondom het Zwin zegt hij dat aan Nederlandse zijde Nederlandse normen gelden en aan Vlaamse zijde Vlaamse. Alle procedures die nu nog lopen zullen afgerond moeten zijn voor er op Nederlands grondgebied iets aan de geul gebeurt in 2014. Op Vlaams grondgebied gaat men eerder beginnen.

De laatste vraag van de heer Minderhoud (PvZ) betreft Waterdunen. In de vorige commissievergadering is tijdens een volgens hem hectisch moment de behandeling van toezegging 217 van de toezeggingenlijst niet op een goede wijze verlopen. De toezegging wordt als afgedaan beschouwd, terwijl hem niet is gebleken dat het college de financiële risico's van het verhoogde bod voor Waterdunen in het grondexploitatieplan heeft opgenomen en ook het oplossen van de omrekenfactor natuurwaarde NPW daarin heeft verwerkt. Dit zou al in mei/juni 2011 gebeurd moeten zijn. De PvZ-fractie wil alsnog een bevredigende afdoening van deze toezegging of terugplaatsing op de lijst als afdoening op korte termijn niet mogelijk is.

Volgens mevrouw Schönknecht (VVD) is er gesteld dat Waterdunen zou worden afgewacht totdat er echt een keer een duidelijke uitspraak is, zodat men weet waar men het over heeft. Het telkens weer ter sprake brengen en uitkauwen van onderdeeljes verandert immers niets aan de zaak en daar heeft zij ook geen behoefte aan.

Ook de heer Harpe (GL) is verbaasd over deze discussie. Hij wil het onderwerp zeker niet terug op de agenda hebben.

De heer Van Heukelom (GS) zegt dat de GREX-herziening in voorbereiding is en dit jaar nog zal worden geoptimaliseerd en geactualiseerd. De omrekenfactor 50-80 ligt bij EL&I en daar is nog geen reactie op ontvangen. Het college is in elk geval van mening dat die factor omhoog kan.

De voorzitter concludeert dat geen van de overige fracties er behoefte aan heeft dat dit onderwerp terugkomt op de agenda.

4. **Spreekrecht publieke tribune**

Hiervan wordt geen gebruik gemaakt.

5. **Statenvoorstel Programmabegroting 2012 inclusief meerjarenraming (FEZ-015)**

Bij deze commissie betreft dit de programma's 2.05 tot en met 2.08 en paragraaf 4.7 Grondbeleid.

De heer Van Dijen (SP) heeft een vraag over duurzaam gebruik van energie op blz. 71 om opwarming van de aarde te voorkomen. Wat wordt precies verstaan onder het begrip duurzaam. T.a.v. het stimuleren van MVO wil hij weten hoe de provincie daar zelf in gaat participeren? Wat betreft de financiële analyse op blz. 75, de metingen bij Thermphos, vraagt hij in hoeverre de kosten alsnog op het bedrijf worden verhaald. Op blz. 88 staat +/- € 700.000,- vermeld voor het achterland Westerschelde WCT. Waarom is dit bij dit programma opgevoerd?

De heer Minderhoud (PvZ) reageert op blz. 80, de gebiedsgerichte aanpak (onder nieuw toekomstperspectief voor gebieden). Zijn fractie is daar niet voor, maar vindt dat de overheid moet faciliteren en niet zelf voor ondernemer moet spelen. Hij is wel blij dat de provincie zal bekijken of en op welke wijze zij zal blijven bijdragen aan bestaande en toekomstige gebiedsgerichte projecten. Hij hoort graag hoe het college hierover denkt. Hoe staat het – gezien de bezuinigingen – met het project Maelstede Dekker (blz. 85)? Op blz. 97 staat dat het hoofddoel van het grondwaterbeleid het volledig in stand houden is van de huidige zoete grondwatervoorkomens. Volgens hem is dat in strijd met het huidige beleid. Op blz. 96 staan de vispassages vermeld. Dat betreft een KRW-eis. Hij vindt dat een zeer dure voorziening en vraagt zich af of daar niet iets op is af te dingen. Op blz. 112-113 staan grote afschrijvingen voor flankerend landbouwbeleid en de Hedwigepolder. Wat is daarmee gebeurd.?

De heer De Putter (D66) vindt de begroting weinig concreet en er is weinig sprake van SMART formuleren. Het woord "duurzaam" wordt vaak niet gedefinieerd en er wordt vaak naar verwezen dat het in het Omgevingsplan wel goed komt. Zorgt het college ervoor dat die onzekerheden en onduidelijkheden goed in het Omgevingsplan verwerkt gaan worden? Wat betreft milieu schrijft het college in haar programma dat dit gevolgen zal hebben voor het oude Omgevingsplan. Hij leest ook dat,

omdat er nieuwe uitvoeringsprogramma's worden gemaakt, de doelstellingen in de programmabegroting waarschijnlijk zullen worden aangepast. Zijn vraag is waarom er eerst een uitvoeringsprogramma wordt gemaakt en daarna de programmabegroting pas wordt aangepast. N.a.v. blz. 69 informeert hij naar de redenen en de overwegingen dat de doelstelling in het kwaliteitssysteem is aangepast van 95% naar 90%. Op blz. 80 (ruimtelijke omgeving, programma 6) staat dat mede wordt geïnvesteerd in de uitvoering als mede-ontwikkelaar. Als voorbeeld wordt het plan Perkpolder genoemd. Bij de haalbaarheid daarvan worden nogal wat vraagtekens gezet. Hoever wil de provincie gaan met het nemen van financiële risico's? Is er adequate deskundigheid in huis om die risico's te kunnen beoordelen? Is er met betrekking tot het plan Perkpolder geen herbezinning nodig vanwege de gewijzigde opzet? Wat betreft duurzame ruimtelijke ontwikkeling begrijpt hij dat in 2012 voor elke regio een actueel op de markt inspelend bedrijfsterreinprogramma beschikbaar is. Hoe wordt zo'n programma actueel gehouden en wordt er rekening mee gehouden dat kleine lokale bedrijvigheid juist essentieel is voor de leefbaarheid van kleine kernen. Op blz. 83, het toekomstbestendig maken van de bestaande particuliere woningvoorraad en het bevorderen van CPO (collectief particulier opdrachtgeverschap). Hoe gaat het college dit aanpakken en waarop is het optimisme van het college gebaseerd? In dat licht informeert hij naar de resultaten van het CPOZ. Hij vervolgt met ILG landbouw (blz. 86). Hier staat dat de provinciale economie (relatief) sterk afhankelijk blijft van de landbouw. Hieruit wordt een speerpunt gedestilleerd door voldoende ontwikkelingsmogelijkheden te bieden. Hij wil dat nuanceren, omdat het ruimtegebruik van de landbouw 78% is ten opzichte van 8% natuur en 2% recreatie. De werkgelegenheid bedraagt slechts 7% en het bruto regionaalproduct slechts 4%. Juist daarom is het doel tot duurzaam ondernemen en verbreden van de landbouw prijzenswaardig. Vindt het college vijf of misschien drie pilots, afhankelijk van het budget, niet wat al te mager vindt. Over natuur en landschap merkt hij op te begrijpen dat weliswaar 4320 ha is verworven, dat daarvan 2596 ha is afgetrokken, maar waar voorlopig niets meer mee gebeurt. D66 geeft het college als suggestie mee deze gebieden low profile te ontwikkelen samen met duurzame ondernemers in landbouw, natuur en recreatie. Mevrouw Schönknecht (VVD) zegt dat het deel waarover deze commissie gaat natuurlijk heel veel te maken heeft met de situatie rondom de ILG-budgetten. Op bladzijde 94 staat wel dat een herziening van lopend beleid kan plaatsvinden. Haar vraag is of dat alleen in het kader van ILG-projecten is of dat er een nog bredere herziening van beleid mogelijk is. Naar aanleiding van blz. 83 vindt zij de acties 1 tot en met 4 eigenlijk geen actie. Bij 1 staat dat er iets wordt gedaan, maar daarvoor is geen rijksgeld beschikbaar. Bij punt 2 is sprake van onorthodoxe maatregelen. Zij vraagt zich af welke dat zijn. Bij punt 3 wordt het aanpakken van de particuliere woningmarkt vermeld. Zij vraagt zich af of dat een provinciale taak is. Bij punt 4 staat dat 1000 tot 1500 woningen qua energiebeleid verbeterd zijn. Haar vraag is wat hier dan de actie is.

De heer Pauwels (CDA) vindt de WABO een behoorlijke verbetering. Wie wordt het bevoegd gezag in de vergunningsprocedure? Wat betreft het ILG (blz. 67) en aangekondigde rijksbezuinigingen vraagt hij wat dat precies betekent voor Zeeland en welke keuzes er straks daadwerkelijk moeten worden gemaakt? Over goede akoestische kwaliteit (blz. 67) en de genoemde "veertien woningen" wil hij weten wat er in de toekomst met deze woningen gebeurt. Tot slot vraagt hij, n.a.v. blz. 73 of er ook toezicht is op zwemmen in open water. Is dat een gemeentelijke of een provinciale taak?

Mevrouw Verkerk (CU) vraagt m.b.t. het ILG of het college al enig beeld heeft van het te doorlopen pad en wanneer keuzes worden verwacht. Verder leest zij over uitstel van investeringen in o.a. externe veiligheid (blz. 66) en ook over het tegengaan van wateroverlast (blz. 95), volgens haar essentiële zaken die de veiligheid direct betreffen. Zij is dan ook benieuwd waar deze bezuinigingen of uitstel van projecten in zitten. Tot slot ziet zij in de begroting de stelpost natuurpakket Westerschelde opduiken op blz. 112 en 113 van tweemaal ruim € 23 miljoen. Zij is die nog niet eerder tegengekomen en is heel benieuwd waar dit over gaat.

De heer Haaze (PVV) meent dat op blz. 80, nieuw toekomstperspectief voor gebieden, sprake is van gedachtegoed van het vorige college. Hij wil weten hoe dit zich verhoudt tot het huidige collegeprogramma, waarin de gemeenten juist meer ruimte wordt gegeven. Op bladzijde 83 staat dat de bestaande woningvoorraad wordt aangepakt om deze toekomstbestendig te maken. Op welke wijze denkt het college dat te gaan doen?

De heer Van Burg (SGP) zegt n.a.v. bladzijde 71 (windenergie) dat in de vorige statenvergadering is gesproken over een groot windmolenpark. Zeeland zou daar voor een deel in meetellen. Tijdens de daarover gehouden bijeenkomst afgelopen week heeft hij echter begrepen dat het geheel meetelt, omdat het volledig op Zeeuws grondgebied ligt. Dat zou betekenen dat Zeeland grote stappen maakt. Hij heeft grote zorgen over de implementatie van de KRW (blz. 96). Vorig jaar was de toenmalige gedeputeerde vrij enthousiast over de stand van zaken. Inmiddels wordt er onder het nieuwe kabinet serieus gesnoeid. Hoe verhoudt zich dat tot de Zeeuwse opgave, zowel voor provincie als waterschap. De provincie is controlerend en moet eventueel sancties opleggen of krijgt ze zelf vanuit Europa. Hoe is de huidige rapportage richting Europa? In de vorige PS-vergadering is het zoet en zout water (blz. 97)

aan de orde geweest naar aanleiding van een motie van PvZ en CU. Vanuit zijn fractie is gesteld dat het waterschap de verantwoordelijke overheid is, maar dat de provincie er weer van alles van gaat vinden. Refererend aan de tekst onder 070203 vraagt hij zich af waar dat beleidskader dan uit bestaat. N.a.v. blz. 98, de zandhonger en de Zuidwestelijke Delta vraagt hij naar de stand van zaken, ook met het oog op de bezuinigingen. Gaat men de doelstellingen halen of vinden er herzieningen plaats? Hij is benieuwd wie straks de rekening krijgt. Over de zandhonger hoort hij wel positieve berichten. Hij hoort graag meer over het verdere concrete uitvoeringsprogramma. Bij Natuurbescherming en Natura 2000 gebieden (blz. 106) krijgt hij het gevoel dat men hier in een vicieuze cirkel belandt. Er worden grote projecten uitgevoerd in het kader van natuurherstel Westerschelde. Dat heeft te maken met Natura 2000 doelstellingen en richtlijnen. De wens is vaak dat die gebieden qua regelgeving of uitstraling niet onder het regime vallen. Hoe is een en ander geregeld?.

De heer Harpe (GL) is ook benieuwd naar de stand van zaken ILG, maar vraagt dat graag in combinatie met de aangekondigde nieuwe Natuurwet. Op ILG komt men zwaar tekort. In de nieuwe Natuurwet wordt voorgesteld om veel taken naar de provincie te halen. Gaat het college ook inspreken met als doel het veiligstellen van het bijbehorende budget? Naar aanleiding van bladzijde 65, waar staat "Het recent verschenen collegeprogramma Stuwende Krachten zal gevolgen hebben voor de in dat Omgevingsplan voor het beleidsveld Milieu opgenomen doelstellingen. Welke doelstellingen dat zijn, is nog niet bekend" verzoekt hij de gedeputeerde om uitleg. Wat betreft natuur is de Kaloot een stukje Europees beschermd natuurgebied. Nu heeft het waterschap voorgeschreven aldaar een extra hoge dijk aan te leggen. Volgens de tekening komt er een gigantische asfaldijk achter de bestaande duinen en voor een deel over de bestaande duinen heen. Hij veronderstelt dat men hiermee gewoon de WCT wil aanleggen. Het slaat nergens op dat deze dijk extra op sterkte is gebracht, omdat deze elders ook lager is. Waarom heeft het college daaraan meegewerkt? Op blz. 99 leest hij: "zoals beschreven in de ontwikkelschets 2010 wil de provincie vanuit een ondersteunende rol zorg dragen voor een toegankelijke, natuurlijke en veilige Westerschelde. In 2015 wordt een nieuwe gebiedsvisie voor de Westerschelde vastgesteld". Nu er zo moet worden bezuinigd en het ambtenarenapparaat moet inkrimpen omdat de provincie zoveel geld tekort komt, vraagt hij zich af of dit correct is, omdat de provincie hier volstrekt niet over gaat. Dat is immers een Vlaams/Nederlandse organisatie.

De heer Heijning (GS) heeft niet alle antwoorden paraat en zal daarom een aantal vragen schriftelijk beantwoorden. Deze worden aan het eind van dit agendapunt opgesomd.

Hij begint met ILG, waar diverse vragen over zijn gesteld. Dit is een complex onderwerp, waar men nog lang niet uit is. Er ligt een onderhandelaarsakkoord met het kabinet, waarin veel zaken zijn geregeld maar ook veel nog niet. Hij doelt daarbij met name op hoe het tussen de provincies onderling nog moet worden afgestemd. Als voorbeeld noemt hij waar het aantal ha's EHS precies zou moeten komen te liggen. Daarover moeten nog nadere afspraken worden gemaakt. Dat geldt voor gronden, die verkocht moeten worden. Uit het akkoord vloeit ook voort dat sommige terreinbeherende organisaties gronden zullen moeten gaan verkopen. De financiële kant van het akkoord behelst dat er de komende twee, drie jaar uit de provincies gezamenlijk ca. € 127 miljoen zal moeten worden bijgedragen. Hoe dat verdeeld moet worden is nog niet besloten. Na 2014 komt er € 100 miljoen per jaar in het provinciefonds voor het beheer van de terreinen. Ook de verdeling van dat bedrag is nog niet duidelijk. Er komt rijks personeel naar de provincie in 2014/2015. Het is niet bekend hoe dat precies zal gaan. Het ILG-verhaal bevat daarom heel wat onzekerheden en daar zal men het nog een tijdje mee moeten doen. Wel is gevraagd - en de onderhandelaars hebben daarmee ingestemd - om voor Kerstmis in alle Staten een besluit te nemen over het onderhandelaarsakkoord. Via GS zal dit aan PS worden voorgelegd. De eerste indruk van het college is dat het heel veel geld gaat kosten en veel narigheid met zich mee zal brengen. Er zitten ook wel positieve kanten aan in de zin dat men als provincie meer eigen verantwoordelijkheid krijgt. Natuurlijk moet men voor- en nadelen tegen elkaar afwegen. In het akkoord zijn de nadelen groter dan de voordelen, maar zou men het akkoord niet accepteren, dan komen die nadelen alsnog op het provinciale bordje. Voor de bezuinigingen bestaat immers een Kamermeerderheid. Het college staat in elk geval voor die afweging en zal proberen zich aan de afspraak te houden om daarover vóór Kerstmis een voorstel te produceren. Dat betekent dat de in commissie van november en de statenvergadering van december daarover gesproken zal worden.

De heer Harpe (GL) vraagt bij interruptie hoe het mogelijk is dat het college de staten een voorstel presenteert, terwijl er nog zoveel niet bekend is?

De heer Heijning (GS) wijst erop dat er maar één akkoord is, waarin is afgesproken dat een voorstel wordt voorgelegd. Dat betreft een akkoord tussen de provincies gezamenlijk en het kabinet. Dat betekent niet dat alles wat in het verdeelvraagstuk tussen de provincies zit, opgelost zou moeten zijn. Het is zelfs zeer waarschijnlijk dat dat niet het geval is. De vraag is dan of men wil instemmen met een gezamenlijk provincieakkoord met het kabinet, terwijl men nog niet weet hoe de pijn verdeeld gaat worden. Hij kan nu al zeggen dat niet alle details in december uitgewerkt kunnen zijn. De heer Hageman (PvdA) vraagt zich af waarom het onderhandelaarsakkoord in deze vorm wordt aangeboden.

Hij zou zich kunnen voorstellen dat er uiteindelijk een totaalplan wordt voorgelegd. Wat is dan de reden van deze tussenstap? De heer Heijning (GS) zegt hierop dat er een onderhandelingstraject is geweest, waarbij heel veel rekensommen zijn gemaakt, waarover vervolgens heel veel verschillen van mening waren. Uiteindelijk is er in september onderhandeld met als uitkomst dit akkoord tussen IPO als geheel en het kabinet, maar daar zit een vervolgstap aan vast. Het klopt dat het een hoofdlijnenakkoord is. De tussenstap is vanwege de complexiteit en de verdeling tussen de provincies.

De heer Ruissen (VVD) is juist blij het akkoord in deze vorm te hebben ontvangen. Nu kan hij immers zien waarover men zich zorgen moet gaan maken.

De heer Van Heukelom (GS) voegt hieraan toe dat het kabinet de bezuinigingen gaat inboeken. Dat is te zien bij de RUD, bij Jeugdzorg etc. De onderhandelaars komen uit een situatie, waarin veel zwaarder werd bezuinigd. Het kabinet voelt zich gedwongen, maar de uitwerking is aan de provincies.

De heer Heijning (GS) vervolgt met de meer gedetailleerde vragen. Er zijn opmerkingen gemaakt over Perkpolder, die vorige maand al aan de orde zijn geweest. De vraag is gesteld in hoeverre er deskundigheid voor zulke projecten in huis is en hoe de gebiedsgerichte projecten zich verhouden tot het collegeprogramma. Hij zegt hierop dat het college sowieso meer ruimte aan de markt wil geven, hoewel dat niet wil zeggen dat men als overheid nooit meer zelf iets zou oppakken. Het rijksbeleid legt nadrukkelijk de regie van ruimtelijke ordening bij de provincies neer. Die moet men als provincie dan ook oppakken, maar soms kan men het ook loslaten en overlaten aan gemeenten en de markt. Het zal noodgedwongen allemaal wel minder worden. Er is de komende jaren immers minder geld beschikbaar. Zaken, die in een vorige periode zijn besloten, kunnen echter ook weer niet zomaar worden afgekapt. Die blijven in het programma en worden uitgevoerd volgens het plan. Volgens hem is er voor dat soort projecten behoorlijk wat deskundigheid in huis en als dat niet het geval is, kan deze worden ingehuurd. In het geval van Perkpolder is er sprake van een externe directeur. De vraag over bijstelling heeft hij genoteerd en als zijn collega-gedeputeerde daar aanleiding toe ziet, dan zal hij zeker met voorstellen komen.

Hij zegt dat het door D66 genoemde collectief particulier opdrachtgeverschap (CPO) een vrij kleinschalig project is met perspectief. Voor realisatie gaat daar een behoorlijk traject aan vooraf, maar er zijn al resultaten mee geboekt en er zitten nog zaken in de pijplijn. Ondanks dat het geld kost, biedt het volgens hem kansen dit voort te zetten. Hij is het eens met de heer De Putter dat de landbouw veel ruimte gebruikt in Zeeland. Dat zal naar hij hoopt ook wel zo blijven. Hij denkt dat naast het belang van de landbouw zelf het economisch belang groot is, maar daarnaast zeker ook het belang van de verzorging van het landschap.

Het college houdt toezicht op het zwemwater in Zeeland, inclusief het open water.

Wat betreft de windenergie gaat het college ervan uit dat wat er van het grote project op Zeeuws grondgebied gebeurt voor de Zeeuwse hoeveelheid meetelt. Hij denkt daarmee aan de landelijke doelstelling te kunnen voldoen.

Wat betreft de KRW wordt het steeds moeilijker. Dat neemt niet weg dat geprobeerd wordt aan de verplichtingen te voldoen. De provincie maakt een waterhuishoudingsplan, dat geïntegreerd is in het Omgevingsplan. De provincie is verantwoordelijk voor het waterbeleid. Het waterschap is de uitvoerende instantie. Natuurlijk gaat het dan over hoofdlijnen van beleid, maar zo is dat in Nederland wettelijk geregeld.

De Zuidwestelijke Delta is een heel ambitieus programma en maakt onderdeel uit van het nationale Delta-programma. Deltacommissaris de heer Kuijken heeft daarin heel bijzondere bevoegdheden. Deze ambtenaar rapporteert immers niet alleen aan het ministerie, maar ook rechtstreeks aan de Tweede Kamer en is verantwoordelijk voor het nationale Deltaprogramma, waaronder een aantal deelprogramma's vallen, waarvan de Zuidwestelijke Delta er één is. Daarbij is men als provincie betrokken, samen met Noord-Brabant en Zuid-Holland. Daarin nemen ook de waterschappen deel, rijkswaterstaat en het ministerie van EL&I. Daarbinnen wordt een deelprogramma gemaakt en dat moet uitmonden in de eerste beslissingen in 2012, doch die moeten van staatssecretaris Atsma komen. Dat zullen voorlopig kleine beslissingen zijn wegens gebrek aan geld. Voor Zeeland zouden dat kleine stapjes kunnen zijn op het gebied van zoetwatervoorziening. Ook vloeit het idee van getijdencentrale in de Grevelingen hieruit voort, waarbij het niet alleen gaat om getijdenenergie, maar ook om de waterkwaliteit en de waterhoeveelheid in de Grevelingen. Dat komt voort uit het Zuidwestelijke Deltaprogramma, is ingediend bij de topsector Water als waterproject en nu wordt gekeken of het daadwerkelijk vorm kan krijgen. Er gebeurt hier dus wel degelijk iets. Wat betreft de door de heer Van Burg genoemde juridische cirkel rondom de natuurherstelwet denkt hij aan de doelstellingen van het natuurpakket te kunnen voldoen. Dat zal ook worden meegeteld. Natura 2000 is niet hetzelfde als het Natuurpakket Westerschelde, hoewel het beide over de natuur gaat. Kan men net buiten de Westerschelde iets doen, wat goed is voor de Westerschelde, dan helpt dat volgens hem toch mee. Dat geldt ook voor Waterdunen.

Het klopt dat er nieuwe (natuur)wetgeving komt, hoewel de uitkomst daarvan nog niet geheel duidelijk

is. Wel zal een aantal wetten worden geïntegreerd en komt er een nieuwe Omgevingswet, inclusief een gedeelte natuur. Er komen inderdaad taken naar de provincie, waar in samenhang naar zal worden gekeken. Als er reden is om in te spreken, dan zal dat zeker niet worden nagelaten en dan bij voorkeur in IPO-verband. Wat betreft de dijken bij de Kaloot zegt hij dat daar slechts de dijk wordt verhoogd en niet speciaal met het oog op de WCT of anderszins. Dat hij wat steviger wordt gemaakt heeft volgens hem niet te maken met toekomstige ontwikkelingen als een WCT of een tweede kerncentrale. Het heeft wel te maken met de huidige kerncentrale. Voor de heer Harpe (GL) blijft het helder dat hier een andere bedoeling achter zit. De heer Heijning vervolgt met wat op blz. 99 staat over de Westerschelde. Dat in 2015 een nieuwe gebiedsvisie wordt vastgesteld, wil niet zeggen dat de provincie Zeeland dat gaat doen. Dat is immers niet een specifiek Zeeuws plan. Mocht het anders blijken te zijn, dan komt hij daarop later terug.

De heer Drijgers (RMW) geeft nog uitleg bij een paar onbeantwoorde vragen, die hij mogelijk in samenhang kan beantwoorden. Dat betreft dan allereerst de woningvoorraad. Hij heeft een informatieve vraag gehoord over het verbeteren van 1000 tot 1500 woningen. Hij heeft daarnaast ook een vraag gehoord over onorthodoxe maatregelen en over het verbeteren van de woningvoorraad in het algemeen. De aandacht voor verbetering van de woningvoorraad loopt over een paar sporen, te weten concrete en die nog meer toekomst gericht zijn. De laatste gaat over bevolkingsverandering en over bevolkingskrimp in Zeeuws-Vlaanderen. Op dit moment loopt er een project in Oostburg om de woningvoorraad te verbeteren en selectief te slopen. Verder is er een actie door PS in gang gezet - de actie "meer met minder" - om enerzijds de bouwcrisis te bestrijden, maar anderzijds energiebesparing en verbetering in de bestaande woningvoorraad te bewerkstelligen. Het aantal van 1000 tot 1500 woningen verbeteren gaat gehaald worden. Aan het eind van het jaar zal het geld op zijn en dan zal richting PS hierover worden gerapporteerd. "Onorthodoxe maatregelen" is een door het rijk geïntroduceerd begrip om aandacht te geven aan een aantal grote herstructurerings- en transformatieprojecten in de Randstad, maar ook daarbuiten. Door inspanningen van de gemeente Vlissingen en de provincie is aandacht van het rijk gekregen voor het bezien van onorthodoxe maatregelen voor het Scheldekwartier. In eerste instantie was daar niet veel rijksgeld voor beschikbaar, maar misschien wel creativiteit. Bij het Scheldekwartier is daar via twee sporen naar gekeken. Enerzijds hoe men daar deeltijd wonen kan bevorderen (een project dat vooral te maken heeft met belemmerende regelgeving) en anderzijds een studie naar het op gang krijgen van zodanige bouwketens in Vlissingen, dat tegenover een nieuw te bouwen woning op het Scheldekwartier ook de sloop staat van een woning geheel aan het eind van de keten. Het op gang brengen van zo'n keten is overigens wel gebonden aan de inzet van geld van overheden en ontwikkelaars.

De heer Van Heukelom (GS) zegt met betrekking tot de door mevrouw Verkerk genoemde externe veiligheid dat de provincie de wettelijke taken blijft uitvoeren, maar deze staan als gevolg van de beperkte financiën wel onder druk. Het moet dus anders of minder. Een voorbeeld is de advisering aan gemeenten en bedrijven. Wat betreft de door de heer Pauwels genoemde veertien woningen, die geluidshinder van bedrijventerreinen ondervinden, zegt hij in onderhandeling te zijn met het rijk, die dit betaalt. De aanpassing van 95 naar 90% bij actuele vergunningen heeft uitsluitend te maken met een bijstelling vanwege de tijdsbesteding van de RUD's en Thermphos. Ten aanzien van krimp en wonen is uitgebreid gesproken met minister Donner en de Kamerleden. Er moet een ander soort woningen komen, er moeten woningen gesloopt worden, er moeten woningen van particulier naar huurders etc. Er komt een convenant met praktische afspraken op het gebied van economische ontwikkelingen, voorzieningen en wonen. Dat heeft ook te maken met sociale dynamiek. Het masterplan Voorzieningen is er inmiddels in Zeeuws-Vlaanderen. Als provincie moet nog wel worden aangegeven om hoeveel woningen en hoeveel geld het gaat. Daar gaat de provincie mee aan de slag.

Tweede termijn.

De heer Van Dijen (SP) heeft nog niet gehoord wat wordt verstaan onder duurzame energie. Ook hoort hij nog graag wat het college doet met het stimuleren van maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) in de eigen organisatie.

De heer De Putter (D66) hecht eraan op te merken dat D66 juist groot voorstander is van CPO. Hij vindt het dan ook belangrijk dat er op dat gebied meer gaat gebeuren. Verder ziet hij het bevorderen van duurzaamheid als een speerpunt in het belang van de landbouw. Ook de recreatiesector kan daarin een taak vervullen.

De heer Minderhoud (PvZ) heeft beantwoording aangaande Maelstede Dekker gemist. Daar hangen ook kavelruil en KRW aan. Op blz. 85 leest hij dat in 2010 GS een concept-instellingsbesluit heeft genomen, waarvan in 2011 wordt bezien of deze daadwerkelijk gaat plaatsvinden. Hij is benieuwd of dat er nog van komt. Ook hoort hij graag nog de mening van het college over de vispassages.

Mevrouw Schönknecht (VVD) begrijpt best dat de 1000 tot 1500 woningen (blz. 83) worden gehaald, maar haar vraag blijft wat dan het actiepunt is en of er een rol van de provincie ligt bij het verbeteren en

toekomstbestendig maken van de particuliere woningvoorraad of dat dit aan de gemeenten moet worden overgelaten, wat haar voorkeur zou hebben.

Het is de heer Haaze (PVV) na de beantwoording door de gedeputeerde nog niet duidelijk welke rol de gemeenten krijgen in de ruimtelijke kwaliteit.

De heer Van Burg (SGP) probeert in deze tweede termijn toezeggingen boven tafel te krijgen.

Aangaande het ILG is gezegd dat er waarschijnlijk een akkoord met veel onduidelijkheden komt. In het verleden zijn door het rijk afspraken gemaakt met bepaalde doelstellingen op het gebied van natuur, milieu, biodiversiteit etc. Voor hem is heel belangrijk dat deze doelstellingen gehaald kunnen worden met het beschikbare geld. Zo niet, vraagt men dan toestemming aan Brussel om de doelstellingen te halveren? Hij is van mening dat alle zaken in elk geval duidelijk moeten zijn. Dat geldt ook voor de KRW, hoewel hij snapt dat dat moeilijker ligt. De bezuiniging doet zijn werk en blijkbaar wordt het gehaald, maar hij wil dat wel hard zien. De rapportage van het waterschap zou dan moeten zeggen dat de doelstelling ook met minder geld wordt gehaald. Dan heeft het daadwerkelijk effect, maar het moet wel helder zijn en bovendien had die rapportage er ook al moeten zijn. Wat betreft zoetwater blijft de provincie verantwoordelijk, Het waterschap is uitvoeringsorgaan. Hij is heel benieuwd hoe het waterschap de zoetwatervoorraden borgt. In de vorige PS-vergadering is gesproken over de milieuverordening. Hierin hoefde over dit onderwerp niets te worden opgenomen omdat dat aan het waterschap was. Hij wil graag weten hoe dit dan wel geregeld is in de zin van toetsingskader en bijbehorende sancties. Wat betreft de eerder door hem genoemde vicieuze cirkel zegt hij dat het hem erom gaat dat gebieden in het kader van Natura 2000 toch meetellen, ook als zij kadastraal er niet binnen vallen. Als dat kan, dan ziet hij dat graag nader uitgewerkt. De heer Haaze (PVV) sluit zich volledig bij dit verzoek van de SGP aan.

Mevrouw Verkerk (CU) vraagt het college of bij de behandeling van het onderhandelingsakkoord alle zaken concreet in beeld kunnen worden gebracht, met name op het gebied van ILG en inclusief alle onzekerheden, rollen en taakverdelingen. Daarnaast heeft zij nog een vraag gesteld over de stelpost natuurpakket Westerschelde. Graag nog een antwoord daarop.

De heer Heijning (GS) benadrukt dat onder duurzame energie geen kernenergie wordt verstaan. Wat betreft MVO denkt hij dat de provincie daar zelf best veel aan doet en wel op het gebied van inkoop, energiegebruik in de gebouwen etc. Natuurlijk valt er ook op dit gebied altijd nog wat te winnen. Ten aanzien van CPO is hem niet bekend dat dit in de rest van het land beter zou gaan. Hij zal dat nagaan, want hij is zeker overtuigd van het nut. De vraag over Maelstede Dekker kan hij nog niet concreet beantwoorden. Dergelijke zaken hebben ook met het ILG-verhaal te maken. De grondtransacties werden immers ook uit dit budget gefinancierd. Het is wel de bedoeling met een oplossing te komen, waardoor de grondtransacties kunnen doorgaan. Hij is het ermee eens dat de vispassages duur zijn, maar deze zijn hier en daar wel nodig met het oog op de visstand. Het verbeteren van de particuliere woningvoorraad hoort in de eerste plaats bij de gemeentebesturen thuis, maar dat neemt niet weg dat men zich daar als provincie best mee mag bemoeien zonder daar direct enorme hoeveelheden geld naartoe te dragen. Hij vindt het wel een taak van de provincie om het Zeeuwse overzicht te houden. Wat betreft de 1000 tot 1500 woningen verwijst hij naar de actie "meer met minder", waar het rijk geen geld meer aan bijdraagt. Als provincie zoekt men toch naar een mogelijkheid om dit succesvolle project een vervolg te geven. De discussie over het Omgevingsplan moet nog even worden afgewacht. Pas daarna kan met elkaar worden afgesproken wat de rol van de provincie en van de gemeenten moet zijn. Richting de heer Van Burg bestrijdt hij dat het akkoord onduidelijk is. Er moet echter wel een aantal zaken worden uitgewerkt. Er komt binnenkort een toelichting van het IPO op het ILG-akkoord. Dat zou aanvankelijk samen met het ministerie gebeuren, maar staatssecretaris Bleker heeft zijn ambtenaren verboden daaraan mee te werken. Op de vraag wie het gaat betalen als Zeeland niet aan haar Europese verplichtingen voldoet, zegt hij dat alleen als de provincie echt nalatig zou zijn in het uitvoeren van wat in het akkoord is afgesproken zij er zelf voor moet opdraaien. Wat betreft de KRW zegt hij toe met een rapportage te komen. Volgens hem hoort zoetwater niet thuis in de discussie over de provinciale milieuverordening. Hij zal dat nagaan en vóór de begrotingsbehandeling hierover schriftelijk rapporteren. De door de heer Van Burg genoemde vicieuze cirkel ligt volgens hem anders. Hij denkt dat onderscheid moet worden gemaakt tussen het voldoen aan verplichtingen, voortvloeiend uit Europese richtlijnen en de Natura 2000 doelstellingen. Met het natuurpakket Westerschelde wordt geprobeerd te voldoen aan wat Europa vraagt. Natura 2000 is ook wel een Nederlandse vertaling van Europese regelgeving, maar niet hetzelfde. Het gaat erom dat wordt voldaan aan de afspraken met Vlaanderen. Die liggen vast in het verdrag, maar daar staat niet in of deze al dan niet in het Natura 2000 gebied zelf moet zijn. Hij kan niet op korte termijn toezeggen wat elk detail is van de onderlinge afspraken tussen de provincies, omdat men er nog niet uit is. Wel zal hij zoveel mogelijk informatie verstrekken die vooral betrekking heeft op de landelijke afspraken. Aan het verzoek van mevrouw Verkerk om alle onzekerheden in beeld te brengen kan hij voldoen, voor zover het college die onzekerheden ziet. Ook zullen verwijzingen worden gemaakt naar de nieuwe natuurwetgeving en de nieuwe omgevingswet.

De heer Van Burg (SGP) wil ondanks het antwoord van de gedeputeerde over voldoen aan Europese regelgeving en Natura 2000 toch schematisch op papier hebben hoe het zit met kaders en toetsing. De heer Heijning (GS) zegt dit toe. Wel wijst hij er nogmaals op dat Europa niet kijkt of de provincie de eigen wetgeving goed uitvoert, maar of de Europese regels goed worden uitgevoerd. Natura 2000 is een Nederlandse regeling.

Schriftelijke beantwoording is toegezegd over de volgende onderwerpen:

Nadere informatie over de zandhonger

De locatie van "de 14 woningen"

Stelpost natuurpakket Westerschelde

Nadere informatie over toepassing CPO in de rest van het land

Rapportage KRW

Provinciale milieuverordening/zoetwater

Onzekerheden in beeld naar aanleiding van (nog te maken) afspraken tussen provincies

Schematisch overzicht van kaders en toetsing Europese regelgeving

De voorzitter concludeert - met inachtneming van de toezeggingen - dat het voorstel (voor zover het onderwerpen voor deze commissie betreft) voldoende is onderbouwd voor behandeling in PS.

6. **a. Brief GS van 12 juli 2011 met beantwoording vraag over risico's Waterdunen**

b. Brief GS van 27 september 2011 met beantwoording vragen over Waterdunen

De brieven zijn op verzoek van de heer Haaze en de heer Minderhoud geagendeerd.

De heer Minderhoud (PvZ) heeft de stellige indruk dat het onderzoek bewust of onbewust beperkt is gehouden. De gebieden die beïnvloed worden zijn groter dan in de berekeningen is meegenomen en het college is niet bereid daarin verdere stappen te zetten. Wel is gezamenlijk geconstateerd (6b, blz. 2 bovenaan), dat de onderbouwende informatie in de onderzoeksrapportages tot nu toe uitgebreider had gekund. Hij vindt dat zeer betreurenswaardig. De door zijn partij geraadpleegde experts zijn van mening dat het zowel qua gif als verzilting uitgebreider had moeten plaatsvinden. Op deze manier komen er voorspelbare (wenselijke) uitkomsten uit en dat kan nooit de bedoeling zijn van wetenschappelijk onderzoek. De in de brief onder 6a (risico's Waterdunen) genoemde zoutschadevergoedingen vindt hij volstrekt onvoldoende. Het gaat hier om gronden van rond de € 100.000,- per ha en dan komt het in de praktijk neer op een risicocompensatie van € 50.000,- voor 38 ha.

De heer Haaze (PVV) is op dit moment alleen benieuwd naar de stand van zaken rondom de verwerving van de gronden.

De heer Van Haperen (PvdA) denkt dat het onderzoek niet zozeer uitgebreider had gemoeten, maar uitgebreider had gekund. Het gaat erom of het onderzoek, zoals dat nu heeft plaatsgevonden, voldoende is om een afweging te maken en of de gemaakte afweging op voldoende betrouwbare gegevens is gebaseerd. Naar zijn mening is dat het geval. Hij kan zich derhalve vinden in de beantwoording.

De heer Van Burg (SGP) voegt hieraan toe dat de vraag ook is of men het wil. Volgens hem gaat het college van GS dat ook doen. Hij heeft begrepen dat er in het kader van een Interreg-project nieuwe modelberekeningen worden gemaakt. De uitkomsten daarvan komen in 2012. Dat betekent dat er wel aan gewerkt wordt en dat deze vragen daar misschien in kunnen worden meegenomen. De heer Minderhoud (PvZ) vindt dat wel aan de late kant.

De heer Van Heukelom (GS) zegt dat alle vragen over verzilting, de volksgezondheid etc. onderdeel zijn van de vragen die de drie staatsraadsleden in hun hoorzitting hebben gesteld. Deze worden allemaal gewogen. Uren is men daar bevroegd, zowel de appellanten als de provincie. Er is ook heel duidelijk gezegd hoe men tegen het wetenschappelijk onderzoek aankijkt. Het is zo'n complex dossier, dat de zes weken niet gehaald gaan worden en er waarschijnlijk twaalf worden. Hij heeft geprobeerd om de heer Lases, de wetenschappers van het bureau en de eigen wetenschappers rond de tafel te brengen. Deze hebben vervolgens op een hoog niveau met elkaar gesproken, maar men is niet geheel tot elkaar gekomen. Of dat onderzoek nu valide is of niet ligt nog ter beoordeling. Er is sprake van een sommatie en een kans. Die aanpak is in Nederland heel normaal. Ook dat is door de rechter meegenomen en zal worden verwerkt in de uitspraak. Wat betreft "gewild" en "gekund" zegt hij dat hij natuurlijk heeft gewild dat de wetenschappers rond de tafel gingen zitten, maar hij voelt zich niet geroepen tegen een gerenommeerd onderzoeksbureau te zeggen dat zij het niet goed doen. Men zal altijd voor- en tegenstanders blijven houden, evenals wijfelaars en tweifelaars. Hij heeft gemerkt aan de vragen van de staatsraad, dat men dit heel diep gaat laten meewegen. Wat betreft de verwerving heeft hij met de grondeigenaren afgesproken daar iets over te zeggen nadat de rechter uitspraak heeft gedaan. Dat neemt niet weg dat hij er intensief mee bezig is. Tot de heer Minderhoud zegt hij desgevraagd dat hij juridisch toestemming nodig heeft van Molecaten bij de beantwoording van de schriftelijke vragen van de PvZ over geheime informatie. Hij heeft Molecaten inmiddels gevraagd de informatie openbaar te maken. De rechter heeft er in elk geval niet naar gevraagd.

De voorzitter concludeert dat de brief voldoende is behandeld.

7. **Brief GS van 31 mei 2011 over regionale uitvoeringsdienst voor vergunningverlening, toezicht en handhaving omgevingsrecht**

Mevrouw Schönknecht (VVD) informeert naar de stand van zaken. In de bestuursovereenkomst staan veel zaken die in 2011 vastgesteld moeten zijn, zoals een sociaal statuut e.d. Er zou een "super-RUD" aankomen. Zij is benieuwd of men op schema zit en of de beoogde efficiency wordt bereikt.

De heer Harpe (GL) wijst erop dat deze RUD niet het oorspronkelijke plaatje is. Het is heel positief ingezet en nu ziet hij het langzaam terugzakken. Hij vindt dat geen verbetering. Iedereen houdt zijn eigen wethouder en als het uitkomt mag het overkoepelend orgaan ook nog wat doen.

Mevrouw Verkerk (CU) wil vooral bijgepraat worden over de aansturing. Volgens haar worden de lijnen steeds langer en ingewikkelder.

De heer Van Burg (SGP) wil weten wat de landelijke RUD voor Zeeland gaat betekenen.

De heer Van Heukelom (GS) zegt dat in het algemeen overleg in de Tweede Kamer de uitspraken van staatssecretaris Atsma veel te weeg hebben gebracht. Het hele proces ligt nu plat. In Zeeland was er sprake van enige vertraging vanwege de kwaliteitstoets, die nodig was voor de verdeling van de taken en de robuustheid van de RUD. De kwaliteitstoets is onafhankelijk en de uitkomst geldt voor iedereen. In november zou de taakverdeling worden bekeken. Dat proces liep en het college was daarbij de regisseur. Ten aanzien van de BRZO-taken wilde de Tweede Kamer op grond van de onderzoeksresultaten van Moerdijk een verantwoordelijk en aanspreekbaar bewindspersoon. Dat is de heer Atsma, die het aan de provincies heeft overgelaten, niet. Dat is de reden van de super-RUD. De inspectiebevoegdheden zouden terug moeten naar VROM. Hierdoor wordt alles uit elkaar getrokken en is niet meer duidelijk wie waarover gaat. Zeker is in elk geval dat één RUD per provincie (als het gaat over de BRZO-taken) niet haalbaar is. De provincie Zeeland is bereid de BRZO-taken landsdelig op te delen, maar wel met de VTH-taken bij elkaar. Dat hoeft geen geografische verdeling te zijn, maar kan ook economisch, hetgeen Zeeland voorstaat. Daarbij wordt gedacht aan Zuid-Holland, Zeeland en westelijk Noord-Brabant. Oostelijk Noord-Brabant kan dan met Limburg. Die gedachte wordt door het bedrijfsleven gesteund en dat plan wordt nu uitgewerkt. Hij heeft met beide provincies onderhandeld. Bij Noord-Brabant ligt het moeilijk, omdat men daar twee kanten opmoet. Hij heeft in elk geval benadrukt dat men de BRZO-taken dan wel landelijk wil gaan regelen, maar dat de robuustheid van de RUD in Zeeland niet in gevaar moet komen. Dat gold eveneens voor Friesland en Drenthe. Dat wordt nu in het onderzoek meegenomen. Als het allemaal alsnog niet doorgaat als gevolg van de gewijzigde opstelling van de heer Atsma, dan komt er gewoon weer een gemeentelijke RUD. De betreffende brief gaat volgende week uit. Als IPO wordt er binnenkort weer met de staatssecretaris over vergaderd. Daaraan voorafgaand zal hij eerst mevrouw Sybille Dekker op de provincies afsturen en daar is dan weer de voorwaarde aan verbonden dat dat overleg met alle provincies tegelijkertijd gebeurt. Dat is toegezegd. Haar inventarisatie is voor de staatssecretaris belangrijk om ten finale de besluitvorming in de Kamer te leggen. Dan is er nog een traject afgesproken, waarin men de Kamerleden zelf uitleg gaat geven aan de hand van de brief voordat het daadwerkelijk in de Kamer komt.

De voorzitter concludeert dat de brief voldoende is behandeld.

8. **Brief van Natuurmonumenten en Das & Boom van 6 juni 2011 over decentralisatie natuurbeleid**

Hieraan is toegevoegd de ingekomen brief van AKD advocaten van 5 oktober 2011 namens de stichting Das & Boom over het onderhandelingsakkoord decentralisatie natuur

De heer Van Dijen (SP) zegt los van de meningen over het decentralisatieakkoord dat het in stand houden en verbeteren van natuur meer is dan alleen de EHS en Natura 2000. Zo zijn er internationale soortbeschermingsverplichtingen van 1982, de internationale verdragen van Bern en Bonn over planten en diersoorten die beschermd moeten worden. In het onderhandelingsakkoord over decentralisatie van natuur ziet men nu dat de verplichtingen bij de provincies worden gelegd, maar het ILG-budget wordt gebruikt om alleen de EHS compleet te maken en dan nog in een afgeslankte versie. De biodiversiteit in Zeeland is de afgelopen decennia geminimaliseerd. Er is sprake van zwaar achterstallig onderhoud. Het is natuurlijk de vraag hoe met het oog op de verantwoordelijkheden kan worden voorkomen dat er een gepeperde Europese rekening komt.

De heer Van Haperen (PvdA) neemt aan dat de finale discussie en beoordeling van deze problematiek volgende keer op de agenda komt wanneer het onderhandelingsakkoord aan de orde is. Op dat moment zou hij graag informatie hebben over het door de heer Van Dijen genoemde punt. In de brief van AKD advocaten is sprake van drie typen Europese verplichtingen, namelijk Natura 2000, KRW en de oudere Europese verdragen. Volgens hem zit daar wel een verschil in mate van verplichting in. Hij wil daarover graag helderheid in aanloop naar de volgende commissie.

De heer Van Burg (SGP) denkt dat dit perfect aansluit op de reeds gedane toezegging over regelgeving op Europees gebied.

De heer Minderhoud (PvZ) wordt met deze nieuwe situatie op zijn wenken bediend. Volgens hem was het natuurbeleid veel te ver doorgesloten. De risico's voor de provincie worden afgedekt. Zolang men het niet verprutst, blijven de risico's bij het rijk. Hij ziet dan ook geen probleem en vindt het een goede maatregel. De heer Van Burg (SGP) wil dat nadrukkelijk nuanceren.

De heer Ruissen (VVD) is van mening dat de brief van Natuurmonumenten en Das en Boom een waarschuwing inhoudt. Daar is nog een brief van AKD advocaten overheen gekomen. Ook deze laat aan duidelijkheid niet te wensen over. Kijkt men dan naar het voorlopige akkoord, dan blijkt dat die onzekerheden daarin ook volop aanwezig zijn. Hij adviseert het college dan ook bij het statenvoorstel duidelijkheid te verschaffen. Voorkomen moet worden dat er vanuit de Europese Commissie verplichtingen worden opgelegd, waaraan men niet graag zou willen voldoen.

De heer Heijning (GS) denkt dat er inderdaad sprake is van verschillende afspraken. Hij zal proberen zoveel mogelijk aan de wensen tegemoet te komen vóór de volgende vergadering. Hij maakt daarbij wel een voorbehoud. Beide brieven zijn ook aan alle Nederlandse provincies gericht. Hij gaat daarom proberen daar in IPO-verband een reactie op te geven. Daarbij doet zich de praktische complicatie voor dat Das & Boom het advocatenkantoor heeft ingeschakeld, dat voor het IPO pleegt te werken. Wat hem betreft komt er in elk geval een gezamenlijke reactie, waar hij nog niet te veel op wil vooruitlopen.

De heer Van Dijen (SP) vraagt of in het statenvoorstel over dit onderwerp ook wordt gekeken naar de gevolgen van de internationale verplichtingen op het gebied van populatie, fauna- en florabescherming buiten de EHS en Natura 2000. Komt er eventueel een meting van wat er op dit moment in Zeeland is? Hij gaat ervan uit dat die cijfers bekend zijn en wil niet achteraf concluderen dat Zeeland nalatig was. Verder denkt hij dat de provincie partners heeft op het gebied van natuur, die al eerder met dit bijtje hebben gehakt. Volgens hem kunnen deze ook informatie aanleveren.

De heer Heijning (GS) noemt in dat verband de provinciale commissie Groene Ruimte, waarin alle groene organisaties zijn vertegenwoordigd. Daarin komen deze zaken wel degelijk aan de orde.

De voorzitter concludeert dat de brief voldoende is behandeld.

9. **E-mail van Dierenbescherming Nederland van 9 juni 2011 met aanbiedingsbrief en zomerganzenvisie**

De heer Van Dijen (SP) heeft gesproken met provinciale ambtenaren over de faunabeheereenheid naar aanleiding van het voornemen van een ontheffing voor het vergassen van ganzen in Zeeland. Die ontheffing is uiteindelijk ingetrokken. Ook is er gesproken over het rapport Zomerganzen 2010. De tellingen laten in feite maar een kleine daling zien als gevolg van afschot, vangen, verjagen etc. Het beleid van de provincie is vooral gericht op de natuurlijke vijand van de gans, in dit geval de mens. Iedereen weet dat de omvang van de populatie niet alleen wordt bepaald door de natuurlijke vijanden, maar ook door de hoeveelheid voedsel. Aan die kant ziet hij nauwelijks maatregelen door de provincie. De dierenbescherming komt nu met een rapport met volledig diervriendelijke tips en handreikingen om de ganzenpopulatie terug te dringen. Volgens zijn fractie zijn die tips zeer nuttig en kunnen dus een goed startpunt zijn voor een beleidsnota, waarin de ganzenpopulatie wordt teruggedrongen zonder gebruik te maken van afschot of vangst. Hij hoort graag of het college bereid is – met deze nota in de achterzak – het faunabeheersplan aan te passen c.q. te herschrijven.

De heer Aafs (D66) zegt dat het nu weliswaar om ganzen gaat, maar al eerder hebben zich situaties voorgedaan met vossen en herten. De bestrijding van dergelijke schade kan op twee manieren, namelijk idealistisch en realistisch. Bij de laatste zal men weleens minder diervriendelijke methoden moeten toepassen. Zijn vraag is op welk spoor het college gaat zitten.

De heer Feijtel (CDA) is het eens met de heer Van Dijen dat de handreiking goede ideeën voor de aanpak bevat, hoewel daar behoorlijk wat geld mee is gemoeid. Hij is wel benieuwd hoe dit zich verhoudt tot de visie met de andere betrokken partijen. Er was daarbinnen immers een probleem gesignaleerd van overzomerende ganzen en het feit dat de populatie toeneemt. Het lijkt hem handig dat de betreffende partijen eerst met elkaar afstemmen en tot een gezamenlijke visie komen. Dan kan hij er wat mee.

De heer Minderhoud (PvZ) heeft de visie van de club gelezen en geconstateerd dat die van groot idealisme getuigt. Ook het idee van minder bemesten en gewassen behandelen met slecht smakende stoffen vindt hij vrij naïef, nog afgezien van het geld dat daarvoor nodig is. Uiteindelijk wordt er zelfs nog voor gepleit de voedselproductie voor de mens te verminderen om de gans te bestrijden. Hij is blij met de meer praktische benadering van de club Ganzen7 en is benieuwd hoe het college hierin staat.

De heer Heijning (VVD) zegt dat het college nog geen concreet standpunt heeft ingenomen omdat de brief aan alle provincies in Nederland is geschreven en bovendien aan de staatssecretaris. De bedoeling is tot een gezamenlijk beleid te komen, juist omdat dit te maken heeft met de voorlopige afspraken in het bestuursakkoord. Hij is het overigens van harte met de heer Feijtel eens dat in goed overleg met zoveel mogelijk partijen te doen. Dat wordt in provinciaal verband ook geprobeerd.

De voorzitter concludeert dat het onderwerp voldoende is behandeld.

10. Conceptverslag commissie Ruimte, Ecologie en Water van 16 september 2011

De volgende wijziging van de commissiegriffier ligt voor.

Bladzijde 2, agendapunt 5, inspreker De Schepper. De zinsnede "Hij vraagt de gedeputeerde zijn eerdere toezegging contact op te nemen te effectueren" te wijzigen in "De heer De Schepper vraagt om een aanvulling op het provinciale verweerschrift en vraagt het provinciebestuur een andere ambtenaar te belasten met het opstellen ervan."

Hiermee wordt ingestemd, waarna het verslag met inachtneming van deze wijziging vervolgens wordt vastgesteld.

11. Bijgewerkte toezeggingenlijst

Afgevoerd worden de commissietoezeggingen 97, 14, 15, 16, 17 en 18, alsmede de PS-toezeggingen 09 en 30 en PS-motie 95. De overige nummers blijven staan.

Mevrouw Schönknecht (VVD) krijgt zojuist het nieuws door dat Zeeland Seaports boos is op het Havenbedrijf Rotterdam, omdat dit nu bezwaren zou hebben tegen de WCT. Dat zou tijdens de hoorzitting in de Tweede Kamer zijn gemeld. Zij is benieuwd naar de reactie van GS hierop.

De heer Heijning (GS) heeft binnenkort een afspraak met de directeur van het Havenbedrijf Rotterdam, waarin deze kwestie ongetwijfeld ter sprake zal komen.

Dan heeft hij nog een mededeling ter correctie op wat hij eerder in deze vergadering heeft gezegd bij agendapunt 3, in die zin dat de dijken rondom het Zwin geheel aan de Nederlandse veiligheidseisen gaan voldoen, dus ook aan het Vlaamse gedeelte.

Desgevraagd door de heer Minderhoud (PvZ) of het dan gaat over het uitgebreide Zwin of zoals het er nu ligt, zegt de heer Heijning (GS) dat het volgens zijn informatie over het ontwerp van de totale Zwindijk gaat, dus rondom het gehele uitgebreide Zwin.

12. Volgende vergadering: 25 november 2011, aanvang 9.30 uur

De voorzitter wijst erop dat dit een verlengde vergadering betreft, die na de ochtend zal worden onderbroken voor een lunch en daarna zal worden voortgezet om te discussiëren over het Omgevingsplan 2012-2018 aan de hand van de GS-nota Krachtig Zeeland.

Hiermee wordt ingestemd.

13. Sluiting

De voorzitter sluit de vergadering om 12.00 uur.

Advies van de vergadering van de **Commissie Ruimte, Ecologie en Water** van 14 oktober 2011 aan het Presidium ter voorbereiding van de statenvergadering van 11 november 2011

In deze commissievergadering zijn de volgende statenvoorstellen behandeld:

1. *Statenvoorstel Programmabegroting 2012 incl. meerjarenraming* FEZ-015

In deze commissie zijn programma's 2.05 tot en met 2.08 en paragraaf 4.7 Grondbeleid behandeld.

Dit statenvoorstel is t.a.v. de voornoemde programma's en paragraaf voldoende onderbouwd voor behandeling door Provinciale Staten.

MIDDELBURG, 17 oktober 2011
De commissie voornoemd,

A.C. van Wallenburg,
commissiegriffier